

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ БЕРУДЕГІ ИННОВАЦИЯЛАР ЖӘНЕ ӘЛЕМДІК ТӘЖІРИБЕЛЕР

Наурызбаева С. Н. – құқықтану мамандығының оқытушысы, Zhansugurov College.

Абзалқызы Г. – педагогика мамандығының магистрі құқықтану пәнінің оқытушысы, Zhansugurov College.

Бейсенбеков Е. Б. – құқықтану пәнінің оқытушысы, Zhansugurov College.

Мақалада Қазақстан Республикасындағы білім саласының инновациялық дамуы мен қарқынды өзгерістері, ғылым саласындағы әлемдік тәжірибелердің біздің елімізге енуі, білім саласының жаңа атрибуттарының күшіне енуі туралы ақпараттар қамтылған. Сонымен қатар, Білім саласындағы ең табысты халықаралық тәжірибеге негізделген инновациялық заманауи тұжырымдар қамтылған.

Түйінді сөздер: оқу процесі, ұлттық бірыңғай тестілеу, ғылыми-зерттеу, электрондық оқулықтар, цифрлық білім.

Қазақстанда білім беру кеңістігін қайта құру және жаңғырту айтарлықтай белсенді жүріп жатыр және бұл үдерістер білім беру жүйесінің құрылымы мен функцияларын, сондай-ақ оқыту технологиясын және жалпы білім беру процесінің мазмұндық сипаттамаларын қозғайды. Алайда, бұл процестер қарама – қайшылықтардан және ішкі-сыртқы проблемалардан айырылмайды. Бұл барлық білім беру жүйелерінің-үздіксіз, сонымен қатар білім беру мекемелерінің дамуы мен жұмыс істеу процестерін зерттеушінің әділ қызығушылығын зерттеу қажеттілігін растайды.

Қазақстан Республикасының Елбасы Н.Ә. Назарбаев Қазақстанның 2030 жылға дейінгі Даму Стратегиясында ғылыми және шығармашылық әлеуеті жоғары білімді халық мемлекеттің маңызды артықшылығы болып табылатынын атап өтті [1,б.98].

Бұрынғы Одақтың білім беру жүйесінен мұраға қалған қолда бар баға жетпес капиталды дамыту және оның дамуы үшін барған сайын жаңа әрі неғұрлым өркениетті жағдайлар жасау қажет. Экономиканың дамудың инновациялық жолына көшуі және тұтастай алғанда елдегі әлеуметтік-экономикалық жағдай саясаттағы кейбір басымдықтарды қайта қарауды және үш негізгі элементтің: Білім, инновация және ғылымның интеграциясына негізделген қоғамның жаңа түрін құруға көзқарастарды шоғырландыруды талап етеді. Алайда қазіргі таңда білім-ғылым жағы жақсы қарқынмен дамуда деп айта аламыз. Мысалы, орта және жоғары мектеп түлектерінің гуманитарлық білім деңгейіне назар аударып отырып, біз білім беру жүйесінің қоғамның қазіргі дамуын талап ететін талаптарға сәйкес келетінін байқаймыз. Шет тілдерін жақсы білу, әдеби нормативті тілді жоғары меңгеру деңгейі, өз ойларын логикалық түрде жеткізу, әлемдік және отандық тарихты, құндылықтар мен мәдениет тарихын жеткілікті білу, сондай-ақ құқықтық, экономикалық және саяси сауаттылық сияқты жағымды тұжырымдар айқын.

Осы ішкі және сыртқы жетістіктерді ескере отырып, білім беру жүйесі кезең-кезеңімен терең стратегиялық жаңғыртудан өтуде. Оқу процесі – оқу процесінің негізі болып табылады, сондықтан оны жаңғырту әрқашан үлкен рөл атқарады. Ең алдымен, жаңғырту мынадай бағыттармен сипатталуда:

- оқушылардың нақты сауаттылығын дамыту: Қазақстанда алғаш рет функционалдық сауаттылықты дамыту жөніндегі ұлттық іс-қимыл жоспары әзірленді, ол оқушылардың бойында құзыреттілік дағдыларын, алған білімдерін нақты өмірлік жағдайда тиімді қолдану қабілетін дамытуды және бекітуді көздейді;

- электрондық оқытуды пилоттық енгізу. 2020 жылдың басында бұл жобамен мектептердің 90% қамтылды, цифрлық білім беру ресурстары: электрондық оқулықтар мен кітапханалар, үздік әлемдік білім беру ресурстарына тұрақты қолжетімділік мектеп білім беру жүйесінің жаңа атрибуттары пайда болды;

- 12 жылдық оқытуға көшті;

- білім беру үдерісіне бастауыш мектептен бастап университетке дейінгі барлық деңгейлер бойынша ағылшын тілін оқыту еңгізілді. 2013 жылдың 1 қыркүйегінен бастап барлық қазақстандық мектептерде ағылшын тілін 1 сыныптан бастап оқыту еңгізілді;

- жалпы білім беретін мектептерде шығармашылық ойлауға қабілетті, кәсіби жолды дұрыс таңдай алатын және өмір бойы дамуға дайын қоғамның рухани, физикалық және зияткерлік жағынан дамыған мүшесін қалыптастыруға бағытталған ұлттық жоспар шеңберіндегі тәрбие жұмысы;

- мектептегі оқу процесін жаңғыртудың локомотиві «Назарбаев Зияткерлік мектептері» болып табылады. Олардың базасында ең табысты халықаралық тәжірибеге негізделген жаңа еңгізулер еңгізілуде және пысықталуда.

Қазіргі заманғы білім беру моделін іске асыру үшін басым бағыты инновациялық білім беру жобаларын әзірлеу, еңгізу және тарату болып табылатын Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың мемлекеттік бағдарламасы әзірленгенін атап өткен жөн. Инновациялық білім беру

жобалары оның үйлесімді дамуын қамтамасыз ете отырып, бүкіл білім беру жүйесін жаңғырту үшін жаңа өлшемшарттар, қағидаттар мен тәсілдерді қалыптастыруға ықпал етеді [2,б.58].

Тағы бір бағыт – Ұлттық бірыңғай тестілеуді жетілдіру. Алдағы 12 жылдық оқытуға көшуге байланысты және әлемдік практикаға сәйкес ҰБТ-ны екі деңгейге бөлу мүмкіндігі қарастырылуда. Бірінші деңгей-мектеп білімін тестілеу әдісімен растау. Екінші-жоғары оқу орнына түсу кезіндегі тестілеу. Бұдан басқа, ашық тесттерге және бақылау-өлшеу материалдарының өзге де нысандарына өту мүмкіндіктері, сондай-ақ оқу орындары түлектерінің қорытынды аттестаттау нысандарын таңдау құқықтары қаралатын болады. Тестілеу сұрақтарының мазмұнында да өзгерістер болады, ең алдымен логикалық сұрақтарға, сондай-ақ оқушылардың құзыреттілігін жұмылдыруды талап ететін тапсырмаларға назар аударылады.

Жұмыс берушілермен бірлесіп индустрияландырудағы басым мамандықтар бойынша кәсіптік стандарттар мен білім беру бағдарламаларын әзірлеу басталды. Осы бағдарламалардағы маңызды жаңалық практикалық сабақтар үшін оқу уақытын ұлғайту, жаңа біліктілік алу үшін оқу уақытын қосу болып табылады, бұдан басқа оқу орындары жұмыс берушілердің талаптары негізінде тиісті мамандықтар бойынша пәндерді өз бетінше енгізе алады. Сондай-ақ, көлік, ауыл шаруашылығы, машина жасау, металлургия, химия, мұнай-газ және тау-кен өндіру салалары үшін кадрлар даярлауда теориялық-практикалық оқыту элементтері енгізілуде. Осындай дуалды жүйені енгізу ағымдағы жылдың өзінде кадрларды даярлауға 100-ден астам кәсіпорынды тартуға мүмкіндік береді. 120-дан астам мамандық бойынша кадрлар даярлау өндірістегі практиканың 70%-ы бар қағидатты жаңа схема бойынша жүргізілетін болады. Осылайша, оқу орындарымен өзара тиімді серіктестік негізінде кәсіпорындар олардың талаптары бойынша арнайы оқытылған дайын мамандарды "толық дайын" алады. «Кәсіп-қор» холдингі өз кезегінде жұмыс берушілерді мамандарды жүйелі даярлауға тартудың катализаторы ретінде әрекет ететін болады.

Сонымен бірге, елдің техникалық білім беру жүйесінің қазіргі жай-күйі жақсы жақтарымен сипатталады: ғылыми және педагогикалық әлеуетінің жоғарлағандығы, оқыту процесінің нақты өндіріс сұраныстарына сәйкестігі, шет тілдерін білуі және тағы басқалар. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру саласындағы өзгерістердің қажеттілігі айқын, олардың ішінде жоғары оқу орындарының білім беру бағдарламаларын қалыптастырудағы белгілі бір бостандығының шекарасын кеңейтуді бөліп көрсетуге болады, бұл ретте жоғары білім беру мазмұнын жаңарту жұмыс берушілердің сұраныстары мен талаптары бойынша тікелей жүзеге асырылуы тиіс. Бұл өзгерістер озық дамудың инновациялық стратегиясының талаптарына жауап беруі керек, бұл кез-келген оқу орнының-білім беру процесінің мәнін құрайтын қызметтің маңызды бағытына қатысты. Бұл саладағы инновациялар білім беру ғылымында ерекше орын алады және оның «педагогикалық инновация» деп аталатын арнайы бағытын зерттеу объектісі болып табылады. Бұл ғылым педагогикалық инновациялардың пайда болуы мен дамуының табиғатын, заңдылықтарын, сондай-ақ олардың білім беру субъектілеріне қатысты өткен және болашақ дәстүрлерімен байланысын зерттейді. Алайда, егер сіз өзіңізді тек оқу процесімен шектесеңіз де, жаңа идеялар қаншалықты тартымды және ойластырылған болса да, олар Инновациялық процестерді тиісті кешенді ұйымдастырумен және басқарумен ғана инновацияларға айналады [3,б.101].

Қазіргі заманғы жоғары оқу орындары жалпы осындай өмірлік маңызды саладағы инновациялар тиісті бақылаусыз және басқарусыз қалмауы тиіс екендігін түсінеді. Осыған байланысты олардың көпшілігі тиісті құрылымдық бөлімшелер құрады, олардың функционалдық міндеттеріне оқу процесіне жаңа білім беру технологияларын әзірлеу және енгізу, оқытудың жаңа техникалық құралдарын игеру және енгізу және т.б. кіреді. Осы саладағы ең ірі тәжірибешілер инновацияны тек бір бөліммен немесе тіпті идеяларды шығаруға (содан кейін қорғауға) заңды құқығы бар бөліммен ғана шектей алмайтынын айтады. Сондықтан кез-келген жоғары оқу орнын жүйелік көзқарас тұрғысынан қарастыру керек, яғни қажетті уақыт аралығы шеңберіндегі мақсатқа сәйкес ортадан бөлінетін функционалды элементтер мен олардың арасындағы қатынастардың жиынтығы ретінде. Бұл жағдайда білім беру процесімен қатар, университеттің инновация сияқты сипаттамасына тікелей әсер ететін ішкі ортаның келесі компоненттерін бөлуге болады, атап айтқанда: заманауи ЖОО қызметінің барлық саласын қамтитын басқару жүйесі; оқу үдерісімен қатар ұйым ретінде ЖОО қызметінің негізін құрайтын ғылыми-зерттеу қызметі; өзгеріштік пен белгісіздіктің жоғары деңгейімен сипатталатын сыртқы ортамен өзара әрекеттесу механизмдері.

Тәжірибе көрсеткендей, қазіргі уақытта білім беру секторының көптеген мекемелері өздерінің басқару жүйесін, соның ішінде инновациялармен байланысты қызметті құра отырып, өздерінің немесе бәсекелестерінің тәжірибесіне, сондай-ақ шешім қабылдауға жауапты адамдардың түйсігіне негізделген сараптамалық-эмпирикалық тәсілдерді қолданады. Сонымен бірге, кез-келген жоғары оқу орны сыртқы ортадағы өзінің даму траекториясын анықтауда қолдана алатын, ғылыми-зерттеу және білім беру қызметтері нарығында бәсекеге қабілеттілікті еске түсіретін принциптердің және/немесе тұжырымдамалардың белгілі бір жүйесін жасау қажет.

Зерттеушілер атап өткендей, жоғары оқу орнының өмір сүруі мен жетістігі негізінен үш интеграцияланған процесті басқару жүйесінде бөлуге және ұйымдастыруға байланысты: сапаны басқару;

инновацияларды басқару; материалдық емес активтерді басқару (ғылыми-зерттеу қызметі нәтижесінде алынған).

Соңғысы ҚР жетекші жоғары оқу орындарының оқу процесіндегі елеулі өзгерістерді білдіретін зерттеу университеттері форматына көшуін білдіреді. Дамыған елдерде университеттер іс жүзінде іргелі ғылымның негізі болып табылады. Қолданбалы зерттеу болса да, жүргізіледі, бірақ ұсынылмайды тұлға академиялық ғылым ретінде жазаланады. Әдетте, олармен ірі компаниялардың зерттеу бөлімшелері, ал біздің елімізде ғылыми-зерттеу институттары (ғылыми-зерттеу институттары) айналысады [3,б.155].

Алайда, зерттеудің екі түрінің арасындағы айырмашылық айтарлықтай айқын болғанымен, көбінесе мұғалімдер, содан кейін студенттер түсініктерді араластыру немесе оларды нақты ажырата алмау арқылы қателеседі. Мұнда елеулі кемшіліктер байқалады: университеттердің зертханаларында іргелі зерттеулер көбінесе қолданбалы ғылым схемасына сәйкес жүргізіледі, бірақ сонымен бірге іргелі болып табылады. Мұндай ғылымға да, білімге де тигізетін зияны өте зор. Іргелі және қолданбалы ғылымдар-екі түрлі қызмет түрі. Іргелі ғылым тек жаңа білімді өсірумен айналысады, қолданбалы ғылым тек сыналған білімді қолданумен айналысады. Жаңа білім алу-бұл ғылымның авангарды, жаңа білімді сынау, яғни.бір рет алынған білімді негіздеу және тексеру, Қазіргі зерттеулерді ғылымның «қатты ядросына» айналдыру.

Практикалық қолдану – бұл «қатты ядро» білімін нақты өмірлік проблемаларға қолдану әрекеті. Әдетте, ғылымның «қатты өзегі» оқулықтарда, оқулықтарда, оқу құралдарында, оқу әдістерінде және барлық нұсқаулықтарда көрсетіледі.Іргелі білімнің басты белгілерінің бірі-оның ақылдылығы. Әдетте, ол ғылыми жаңалық мәртебесіне ие және өз саласында басымдық болып табылады. Басқаша айтқанда, үлгілі болып саналады, эталондық.

Жоғары білім берудің маңызды мәселелерінің бірі – іргелі және қолданбалы ғылымдардың арақатынасын оңтайландыру, білімнің өмірдің тұтас көрінісіне, ең алдымен адам әлеміне, мәдениетке және жеке тұлғаның жүйелік ойлауын қалыптастыруға көшуі. Теориялық және іргелі білім әлемде адамзаттың болашақ өмірін қамтамасыз ете алады. Бұл мәселенің шешімі, біріншіден, ғылыми дайындықты күшейту қажеттілігі болып табылады. Екіншіден, гуманитарлық пәндердің мәні мен рөлін түсінуде – адамды ең маңызды әлеуметтік құндылық ретінде тану, оның жеке басын құрметтеу, қабілеттерін ашуға мүмкіндік жасау [4,б.58].

Біздің әлеуметтік-экономикалық қатынастардың эволюциясы жағдайындағы жоғары мектептің қазіргі жағдайы мен даму тенденцияларын ескере отырып, осы ортада инновациялық прогрестің жоғары білікті ғылыми-техникалық мамандарды даярлау процестерімен өзара байланысы неғұрлым қарқынды және қарқынды түрде анықтала бастағанын атап өткен жөн. Бұрынғы Одақтың бүкіл аумағында университеттердің нарықтық бағдарлануы олардың ғылыми-техникалық әлеуетін белгілеудің айқындаушы факторы болып табылады.

Жоғары мектеп әлеуметтік-экономикалық даму тұрғысынан ғылым, мәдениет және білім беру орталығы болып табылады. Жоғары оқу орындарының кәсіптік білім беру жүйесіне студенттердің іргелі, көпсалалы даярлығы тән, ол оқуды университет қабырғасында кейінгі барлық деңгейлерде жалғастыруға мүмкіндік береді. Жоғары оқу орындарының оқу жүктемесі аясында айтарлықтай үлес өзіндік жұмыс пен жеке оқыту формаларына тиесілі. Уақыттың қалауын ескере отырып, назардың білім беру іс-әрекетінен ғылыми аспектіге ауысуы қазіргі заманғы шындыққа сәйкес кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың көптеген мәселелерін шешуге мүмкіндік береді.

Жоғары мектептің білім беру жүйесі жоғары оқу орындарының жүйесінде біріктірілген инновациялық әлеуеттің интеграциясына негізделеді, сәйкесінше жоғары оқу орындарының стратегиялық және тактикалық бағыттары ғылыми-инновациялық негізге сүйенеді. Ғылым жоғары оқу орны қызметінің негізгі құрамдас бөлігі болуға тиіс, демек, жоғары кәсіптік білім беру жүйесін жаңғырту осыған бағдарлануға тиіс. Бұл ортадағы инновациялар сапалы білім алудың, мамандар даярлаудың жоғары деңгейінің, сондай-ақ ЖОО-ның қаржы-экономикалық жағдайын жақсартудың сөзсіз элементі болып табылады [4,б.78].

Маңыздылықтың кему тәртібімен мамандардың құзыреттілігін арттыруды қамтамасыз ететін ықтимал бірінші кезектегі шаралар туралы сарапшылардың пікірін ескеру маңызды. Атап айтқанда, тұрақты, бірақ сонымен бір мезгілде жеткілікті қаржыландыруды қамтамасыз ету, оқытушылардың жаалақысын арттыру, қазіргі заманғы ақпараттық ортаны қамтамасыз ету, материалдық-техникалық базаны жаңғырту, жас оқытушыларды орнықтыру, өндірістің нақты секторында қаржылық-экономикалық өсу үшін жағдай жасау, жоғары оқу орындарында ғылыми-зерттеу жұмыстарын дамыту, оқулықтармен және оқу құралдарымен тиісті қамтамасыз ету, оқытушылардың біліктілігін арттыру, білім беру стандарттары мен бағдарламаларын жаңарту, оқытушылар мен студенттерге қойылатын біліктілік талаптарын арттыру, талапкерлер мен студенттердің конкурстық іріктеуін күшейту. Алғашқы төрт шара жоғары мектепті қаржыландыруды едәуір арттыруды талап етеді, ал шаралардың толық кешенін (және жоғарыда айтылғанды ғана емес) іске асыру жоғары білім беру жүйесінде айтарлықтай институционалдық өзгерістерді талап етеді. Қазақстанда Елдің жаңа қоғамдық жүйеге көшуінің күрделілігіне байланысты белгіленген жоғары мектеп проблемалары, сонымен бірге өз мәні бойынша

бірегей проблемалар болып табылмайды және саясат пен экономиканың жаһандануын ескере отырып, ақпараттық қоғам жағдайында білім беру жүйесінің негіздерін қайта құрудың жалпы әлемдік мәнмәнінде қаралуға тиіс.

Жоғары білім инновациялық дамудың мақсаты мен нәтижесі ретінде ғылым арқылы оқыту және ғылым болып табылады. Әрбір нақты ЖОО-ның дамуы өзінің инновациялық әлеуеті негізінде стратегия мен тактиканы қалыптастыруды талап етеді, бұл олардың бәсекелестік артықшылықтарын нығайтуға және инновациялық дамудың барлық сатыларында өз тауашасын сақтауға, білім беру қызметтерінің нысандары мен көлемдеріне қажеттілікті болжауға, сондай-ақ нарықта инновациялық қызмет өнімдерін әзірлеуге, ранжирлеуге және тираждауға мүмкіндік береді.

Қазіргі экономикалық жағдайда университеттер қазіргі уақытта ғылыми және білім беру кеңістігінде қалыптасқан ерекшеліктерге айтарлықтай назар аударады. Сонымен қатар, университеттер тұрақты дамуды сақтай отырып және осы дамудың әртүрлі жолдарын қолдана отырып, өмір сүру тетіктерін игеруге тырысуда, дегенмен стратегиялық бағыттар көп жағынан ұқсас, өйткені олар жалпы инновацияға бағытталған [5,б.203].

Жоғары оқу орындары өз дамуында ынтымақтастықтың әртүрлі нысандарын жасайды: мамандарды кешенді даярлау; студенттер мен оқытушылардың ғылыми зерттеулер жүргізуге белсенді қатысуы; инжинирингтік орталықтарды қалыптастыру; инновациялық және инвестициялық байланыстарды құру кезінде жұмыс берушілермен және серіктестермен тығыз қарым-қатынас жасау. Жоғары, ғылымды қажетсінетін технологияларды жасау ғылым мен білім беру мекемелерінің зияткерлік капиталын жинақтау және жұмылдыру жолымен ғана мүмкін болады, бұл ретте бұл процесте жоғары мектепке жеткілікті салмақты жағдай беріледі. Тұтастай алғанда прогресс үшін маңызды жоғары ғылымды қажет ететін технологияларға баса назар аудару инновациялық даму процесінде ғылым мен жоғары білім беруді интеграциялау міндеттері үшін ең жоғары басымдықты айқындайды.

Білім беру жүйесі, әсіресе жоғары кәсіптік білім беру жүйесі шеңберінде түлектердің жоғары сапалы деңгейін қамтамасыз етуі тиіс. Мамандарды даярлау сапасын және білім беру қызметтері нарығының сұранысқа ие еңбек нарығына кірігу деңгейін арттыру үшін білім беру жүйесін дамытудың инновациялық-бағдарланған жолын таңдау маңызды, бұл қазіргі заманғы жоғары білім беру жүйесін тек білім беру қызметіне ғана емес, кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың ғылыми және технологиялық жүйесіне де қайта бағдарлауға мүмкіндік береді. Ақпараттық, ғылыми-зерттеу ортасы жоғары оқу орындарының шығармашылық белсенділігін қалыптастырады [6,б.128].

Жоғары мектептің ғылыми-техникалық кеңістікке интеграциялануы жоғары білім беру жүйесі үшін шаралар кешенін әзірлеуде инновациялық саясатты қалыптастыру арқылы ұйымдастырылуға және ынталандырылуға тиіс. Дәл осы интеграция процесстері ҚР Білім беру жүйесінің инновациялық даму тактикасы мен стратегиясын қалыптастыруға негіз болуы тиіс. Зерттеудің мақсаты-инновациялық даму жағдайында оның үйлесімді дамуын қамтамасыз ете отырып, Қазақстан Республикасының Білім беру жүйесін жаңғыртудың негізгі проблемалары мен перспективаларын, өлшем шарттарын, қағидаттары мен тәсілдерін айқындау.

Әдістеме-эмпирикалық деректерге, синтезге, индукцияға, дедукцияға негізделген білім беру жүйесінің дамуын сипаттау және салыстырмалы талдау. Бірегейлік құндылық-жоғары технологиялық технологияларды құру тек ғылыми және білім беру мекемелерінің зияткерлік әлеуетін жұмылдыру және шоғырландыру арқылы мүмкін болады. Зерттеуде іргелі және қолданбалы ғылымдардың арақатынасын оңтайландыру міндеттерін белгілеу, білім беруді өмірдің тұтас көрінісіне көшіру, сондай-ақ қазіргі заманғы жоғары білім беру жүйесін кадрларды даярлау мен қайта даярлаудың ғылыми және технологиялық жүйесіне қайта бағдарлауға мүмкіндік беретін білім беру жүйесін жаңғыртудың бағыттарын айқындау.

Қорытынды-зерттеуде қойылған міндеттерді шешу үшін кадрларды ғылыми даярлауды күшейту, сондай – ақ гуманитарлық пәндердің маңызы мен рөлін түсіну қажет адамды ең маңызды әлеуметтік құндылық ретінде тану, оның жеке басын құрметтеу. Білім беру жүйесі бітірушілерді даярлаудың жоғары деңгейін, атап айтқанда, жоғары кәсіптік білім беру жүйесі шеңберінде қамтамасыз етуге тиіс. Мамандарды даярлау сапасын және білім беру қызметтері нарығының сұранысқа ие еңбек нарығына кірігу деңгейін арттыру үшін білім беру жүйесін дамытудың инновациялық бағдарланған жолын таңдау маңызды.

Әдебиеттер тізімі

1. Шестаков А.Л., Ваулин С.Д., Федоров В.В., Пантилеев А.С. Инновациялық қызмет қазіргі ЖОО дамуының маңызды бағыты // Инженерлік білім. – 2004. – №2. – С. 134-139.
2. Назарбаев Н.Ә. Қазақстанның әлеуметтік жаңғыртылуы: Жалпыға Ортақ Еңбек Қоғамына жиырма қадам [Электрон. ресурс]. -2012.-URL: <http://www.educontrol.kz/ru/socialnaya-modernizaciya-kazahstana-dvadcat-shagov-k-obshchestvu-vseobshchego-truda>.
3. Гошал С., Бартлетт С. А. Дараланған корпорация: принципті жаңа көзқарас – Лондон: Random House Business Book, 2000 ж.

4. **Кларк Б.Р.** Кәсіпкерлік университеттер құру: трансформацияның ұйымдастырушылық жолдары Жоғары білімдегі мәселелер. – Париж: ХАА баспасы: Пергамон: Elsevier Science,
5. **Mintzberg Н.** Стратегиялық жоспарлаудың көтерілуі мен құлдырауы. – Нью -Йорк: Free Press, Subetto A.I. Фундаментализация мәселелері мен жоғары білім мазмұнының қайнар көздері. М.: КГПУ им. Н.А.Некрасова, 1996. – 336 б.
6. **Такер Роберт Б.** Инновация есудің формуласы ретінде. - М.: Олимп-бизнес, 2006.- 240 б.

УДК 3733.1

ПОДГОТОВКА СПЕЦИАЛИСТОВ ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В СИСТЕМЕ ДОШКОЛЬНОГО ВОСПИТАНИЯ ГОРОДА КОСТАНАЯ

***Попова Г. А.** – преподаватель специальных дисциплин, КГКП «Костанайский педагогический колледж», Управления образования Костанайской области, город Костанай.*

***Лойко В. А.** – преподаватель специальных дисциплин, КГКП «Костанайский педагогический колледж», Управления образования Костанайской области, город Костанай.*

В докладе отражена работа педагогического колледжа по формированию нового типа педагога, способного осуществить инклюзивное образование в дошкольных организациях. Предлагается обзор осуществления инклюзивного образования в дошкольных организациях города Костаная. Затронуты существующие проблемы по реализации инклюзивного образования в дошкольной сфере.

Ключевые слова: дети с особыми образовательными потребностями, инклюзивное образование, коррекционная поддержка, толерантность.

Актуальность осуществления инклюзивного образования в сфере развития современной образовательной системы не вызывает сомнений. Долгие годы система образования четко делила детей на обычных и инвалидов. Последние практически не имели возможности получать образование и реализовать свои возможности, их не брали в организации, где обучаются здоровые дети. Несправедливость такой ситуации очевидна. Каждому из детей с особыми потребностями нужен кусочек души. Ведь мы живем, как можем, а они «другие» живут так, как мы им поможем. Дети с особыми потребностями должны иметь равные возможности с другими сверстниками.

Инклюзивное образование – явление международное. Это закономерный этап развития системы образования, в который вовлечены все высокоразвитые страны. Республика Казахстан входит в число 50 стран мира, которые законодательно защищают права детей с особенностями в развитии. Механизм реализации конституционного права лиц с особыми образовательными потребностями на образование определен в Конституции РК (статья 30), в законах «Об образовании» (статьи 1,11,14, 19,47,49), «О правах ребенка в Республике Казахстан» (статьи 15,31). Специальный закон «О социальной и медико-педагогической коррекционной поддержке детей с ограниченными возможностями» является важным шагом в развитии национальной системы специального образования и имеет огромную социальную значимость. Государственной программой развития образования и науки Республики Казахстана на 2020-2025 годы определено «обеспечение равного доступа к качественному дошкольному воспитанию и обучению» и одним из ключевых индикаторов является создание условий для инклюзивного образования.

Начальный уровень инклюзивного образования относится к периоду дошкольного возраста. Именно в этот период предоставляется уникальная возможность ранней интеграции детей с нарушениями в развитии в дошкольных организациях, максимально способствующие их социализации и развитию, а также организованная система поддержки их семей. Внедрение инклюзивного подхода в обучении детей в дошкольных организациях должно изменить и организацию учебно-воспитательного процесса, ориентировать педагогов на поиск специальных методов воспитания и обучения детей с учетом особенностей их психофизического развития и индивидуальных образовательных потребностей.

В Костанайском педагогическом колледже в рабочие программы по педагогике, психологии и частных методик включены разделы работы с детьми с особыми образовательными потребностями (далее по тексту ООП), а также на протяжении уже 10 лет студенты отделения «Дошкольное воспитание и обучение» готовятся к работе в системе дошкольного инклюзивного образования при изучении факультатива «Инклюзивное обучение. Формирование толерантных качеств». Целью освоения дисциплины является формирование у будущих воспитателей детских садов системы научных представлений об инклюзивном образовании лиц с ООП, осуществление их личностно-мотивационной, когнитивной и практической подготовки к реализации инклюзивной модели образования на уровне дошкольного образования.